אוהב ישראל — פרשת נח

ותבא אליו היונה וגו'. פרש"י טרף לשון מאמר אמרה יהיו מזונותי וכו'. ביאור דברי רש"י ז"ל ר"ל כי הקב"ה לא נתן בעופות כח הדבור זולת שהעלה זית שלקחה היונה לפיה היה מליץ המשמיע כי כן עלה ברעיונה ממה שבחרה עשב המר מכל העשבים וזהו אמרה ר"ל כאלו אמרה בפועל ויש להסמיך ע"ז מה דאמרי אינשי על האדם פשוט הבלתי שומר פיו מלדבר הרבה זה אינו צריך עלה לפני פיו ר"ל שמוציא רעיוניו ומחשבותיו מכח אל הפועל בפיו ואינו צריך לרמז בעלה כמו שעשתה היונה ודוק והבן:

בילקוט את האלהים התהלך נח. ר' יהודא אומר למלך שהיו לו שני בנים אחד גדול ואחד קטן ואמר לקטן הלוך עמי ולגדול אמר הלוך לפני כך אברהם שהי' כחו יפה. התהלך לפני והיה תמים. אבל נח שהי' כחו רע את האלהים התהלך ר' נחמיה אומר לאוהבו של מלך שהי' משתקע בטיט הציץ המלך וראה אותו אמר לו עד שאתה משתקע בוא והלוך עמי הה"ד את האלקים התהלך נח. ולמה אברהם דומה לאוהבו של מלך שראה את המלך מהלך במבואות האפילות והתחיל מאיר לו דרך החלון אמר לו עד שאתה מאיר לי דרך החלון בוא והאיר לפני עכ"ל והנה מן המדרש הזה יכול אדם להבין גודל מעלת אאע"ה שהיה כחו יפה וגם לר"נ שמשלו עליו את המשל הזה. והענין הוא כי הנה נזכר חמשה פעמים אור במעב"ר והוא נגד ה' חסדים. ועד אברהם לא היה אדם שיתגלה ע"י החסד בעולם ומשבא אברהם ואחז במדת חסד התחיל מאיר להקב"ה דרך החלון באור החסד אמר לו הקב"ה עד שאתה מאיר לי דרך החלון בוא והאיר לפני והכוונה שעשה אותו מרכבה שיתגלה ע"י החסד בעולם:

ותוכחת מוסר שיצא לנו מזה המדרש הוא כי צריך אדם להתדמות לאבותיו והנה בפ' זו מתחלת התורה לספר גודל מעלת אאע"ה וכן בכל פרשה שמדברת מן מעלת האבות הקדושים חייב אדם לומר מתי יגיע מעשי למעשי אבותי אברהם יצחק ויעקב. כי הענף חייב להתדמות לשורשו ובהיות האבות הקדושים המה השורש והתחלה לנשמות ישראל אשר המה הענפים המסתעפים מן השורש הזה לכן חייבים הם להתדמות לשורשן בכל דרכם ועניגם כי כל מה שיש בכלל יש בפרט ולכן יתבונן האדם בפרשה כשרואה מעשה אבות הקדושים איך שהם עבדו השי"ת בשכל עליון וקדוש לומר מתי אעשה כן גם אני וישתוקק מאוד לזה ואז יהיה מתחיל לעבוד את השי"ת באהבה עזה ויראה שזה היה מדת האבות הק' ובפרט בש"ק כי שבת מורה שכנ"י המה דבוקים בהאבות וכן אי' בתקוני זוה"ק שבת דא ש' ב"ת. והענין הוא כי שבת מורה על המשכת ברכאין לכנס"י כי השין של שבת יש לה שלשה ראשין הם בחי' שלשה אבות וב"ת רומז לכנס"י כמ"ש חז"ל על פ' וה' ברך את אברהם בכל בת היה לאברהם אבינו ובכל שמה ובתו של אברהם אבינו הוא כנס"י כנודע. וכ"ז היא כי בשבת נעשה הכנס"י מדובק ומיוחד בהאבות והנה האבות הק' הם מקבלים ממקורות עליונים

מקור האבות חכמה ובינה ודעת. וזהו פי' וקראת לשבת עונג כמ"ש בתזוה"ק כי ענ"ג היא ר"ת עדן נהר גן. והענין הוא כי נהר יוצא מעדן היינו ממקורות עליונים שהנהר הזה היינו האבות מקבלים משם. והנהר הוא יוצא ומשקה את הגן ששם נטועים כל נשמות ישראל. והנה כשאנחנו אומרים מתי יגיע מעשי למעשי אבותינו בהשתוקקת גדול להשוות את עצמנו בכל מדות טובות כהאבות הק' והם המה המקבלין ממקורין עילאין סוד צירוף עונג וכנ"ל. ובזה אנו מעוררין את צירוף עונג בשבת וכנ"ל וזהו אודה ה' בכל לבב בסוד ישרים ועדה. בסוד הוא לשון יחוד ודיבוק והיינו שאנו מייחדים את האבות שנקראים ישרים כמ"ש רש"י ז"ל ע"פ משרים אהבוך ועדה הוא כנ"י. וכיה"ר שנתייחד ונתדבק באמת בשרשינו ונהיו דבוקים באבותינו אמן: